

VIEŠOSIOS KONSULTACIJOS DĖL TRANZITO PASLAUGŲ, TEIKIAMŲ VIEŠUOJU RYŠIŲ TINKLU, TEIKIAMU FIKSUOTOJE VIETOJE, RINKOS TYRIMO REZULTATŲ PASTABŲ VERTINIMAS

Eil. Nr.	Pastabos teikėjas	Pastabų grupė	Pastaba	Atsižvelgta / neatsižvelgta	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
1.	Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, 2014-06-18 raštas (2.30-24) 6V-1204	-	Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba pastabų ir pasiūlymų dėl Tranzito paslaugų, teikiamų viešuoju ryšių tinklu, teikiamu fiksuotoje vietoje, rinkos (toliau – Tranzito paslaugų rinka) tyrimo išvadų neturi.	-	-
2.	UAB „CSC TELECOM“ (toliau – CSC TELECOM), 2014-06-19 raštas Nr. S1.1582	Dėl TEO LT, AB ir UAB „OMNITEL“ susijusių juridinių asmenų.	CSC TELECOM siūlo susijusius juridinius asmenis TEO LT, AB (toliau – TEO) ir UAB „OMNITEL“ (toliau – OMNITEL) vertinti kaip vieną ūkio subjektą.	Neatsižvelgta	Tarnyba, atlikdama Tranzito paslaugų rinkos tyrimą, nustatė, kad OMNITEL nėra tranzito paslaugų teikėjas. Atsižvelgiant į tai, TEO užimamos rinkos dalys atitinkamose Tranzito paslaugų rinkose nepasikeistų net jei TEO ir OMNITEL Tarnyba vertintų kaip vieną ūkio subjektą.
3.	CSC TELECOM	Dėl tranzito paslaugų teikėjų įvardijimo.	Operatorius CSC TELECOM siūlo patikslinti tranzito paslaugų teikėjų sąrašą, įtraukiant OMNITEL ir UAB „TELE2“ operatorius.	Neatsižvelgta	Tarnyba, atlikusi Tranzito paslaugų rinkos tyrimą, nustatė, kad OMNITEL ir UAB „TELE2“ yra tranzito paslaugų gavėjai ir Tranzito paslaugų rinkos tyrimo tiriamuoju laikotarpiu (2005 m. sausio 1 d. – 2013 m. birželio 30 d.) neteikė tranzito paslaugų.
4.	CSC TELECOM	Dėl aukštų įėjimo į rinką barjerų.	CSC TELECOM nurodė, kad įėjimo į Tranzito paslaugų rinką barjerai yra aukšti ir joje nėra efektyvios konkurencijos.	Neatsižvelgta	Tarnyba vykdydama Tranzito paslaugų rinkos tyrimą, visose apibrėžtose keturių tipų Tranzito paslaugų rinkose atliko trijų kriterijų testą. Atlikus trijų kriterijų testą, pirmasis trijų kriterijų testo kriterijus (kliūtys, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystytis konkurencijai joje) ir antrasis trijų kriterijų testo kriterijus (ar rinka pasižymi tokiomis charakteristikomis, kurios lemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti įpareigojimus, nurodytus Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 17 straipsnyje) nebuvo tenkinami, todėl atitinkamų rinkų atžvilgiu negali būti taikomas <i>ex ante</i> reguliavimas. Tarnyba pažymi, kad atliekant trijų kriterijų testą, pakanka įrodyti, kad vienas iš kriterijų būtų netenkinamas. Tačiau Tarnyba, atlikdama Tranzito paslaugų rinkos tyrimą, atitinkamoje rinkoje išnagrinėjo po du trijų kriterijų testo kriterijus. Kaip buvo minėta anksčiau, Tarnyba nustatė, kad abu kriterijai nėra

Eil. Nr.	Pastabos teikėjas	Pastabų grupė	Pastaba	Atsižvelgta / neatsižvelgta	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
					netenkinami. Dėl to <i>ex ante</i> reguliavimas nagrinėjamosiose rinkose negali būti taikomas.
5.	CSC TELECOM UAB „Nacionalinis telekomunikacijų tinklas“ (toliau – NTT), 2014-06-26 raštas Nr. 1947	Dėl TEO reguliavimo teikiant tranzito paslaugas.	Operatoriai siūlo palikti ūkio subjektui TEO, turinčiam didelę įtaką Tranzito paslaugų rinkoje, galiojančius įpareigojimus. CSC TELECOM nurodė, kad veiklą pradedančiam operatoriui, turint ribotus finansinius ir personalinius išteklius, pakanka sujungti savo tinklą su TEO tinklu ir jis iš karto gauna visas tranzito paslaugas – siųsti ir gauti skambučius iš viso pasaulio. Atsižvelgiant į tai, ūkio subjektui TEO panaikinus įpareigojimus, TEO siekdamas išsaugoti užimamą padėtį (pvz., mažmeninėje rinkoje) gali atsisakyti teikti tranzito paslaugas. Taip pat TEO, siekdamas gauti daugiau pajamų iš nedidelių operatorių, gali reikalauti didesnės tranzito paslaugų kainos, kuri ribotų naujų operatorių patekimo į rinką ar likimo joje galimybes. CSC TELECOM nuomone, reguliavimo panaikinimas Tranzito paslaugų rinkoje keltų itin didelę grėsmę naujiems operatoriams, kurie turi ar planuoja turėti vienintelį tinklų sujungimą su TEO tinklu.	Neatsižvelgta	Tarnyba viešajai konsultacijai pateiktuose dokumentuose nurodė, kad tranzito paslaugos gali būti pakeičiamos tiesioginiu viešųjų ryšių tinklų sujungimu. Taip pat Tarnyba išskyrė, kad TEO nėra vienintelis tranzito paslaugų teikėjas ir tai įrodo TEO mažėjančios užimamų atitinkamų Tranzito paslaugų rinkų dalys: Tranzito paslaugų, kai skambutis inicijuojamas vieno Lietuvos operatoriaus viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, perduodamas per viešojo ryšių tinklo, teikiamo fiksuotoje vietoje stotį (stotis), kurioje yra arba gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų, teikiamų fiksuotoje vietoje, sujungimas, ir užbaigiamas kito Lietuvos operatoriaus viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, teikiamų viešuoju ryšių tinklu, teikiamu fiksuotoje vietoje, rinkoje (toliau – I tipo (nacionalinio) Tranzito paslaugų rinka) TEO užimama rinkos dalis sumažėjo nuo 57,74 proc. 2007 m. iki 38,22 proc. 2013 m. I pusm.; Tranzito paslaugų, kai tarptautinis skambutis inicijuojamas Lietuvos operatoriaus viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, perduodamas per viešojo ryšių tinklo, teikiamo fiksuotoje vietoje stotį (stotis), kurioje yra arba gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų, teikiamų fiksuotoje vietoje, sujungimas, ir užbaigiamas užsienio operatoriaus viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, teikiamų viešuoju ryšių tinklu, teikiamu fiksuotoje vietoje, rinkoje (toliau – II tipo (tarptautinio) Tranzito paslaugų rinka)– nuo 81,04 proc. 2007 m. iki 57,46 proc. 2013 m. I pusm.; Tranzito paslaugų, kai tarptautinis skambutis inicijuojamas užsienio operatoriaus viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, perduodamas per viešojo ryšių tinklo, teikiamo fiksuotoje vietoje stotį (stotis), kurioje yra arba gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų, teikiamų fiksuotoje vietoje, sujungimas, ir užbaigiamas Lietuvos operatoriaus viešajame ryšių tinkle, teikiame fiksuotoje vietoje, teikiamų viešuoju ryšių tinklu, teikiamu fiksuotoje vietoje, rinkoje (toliau – III tipo (tarptautinio) Tranzito paslaugų rinka)– nuo 71,63 proc.

Eil. Nr.	Pastabos teikėjas	Pastabų grupė	Pastaba	Atsižvelgta / neatsižvelgta	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
					2007 m. iki 20,75 proc. 2013 m. I pusm.; Tranzito paslaugų, kai tarptautinis skambutis, inicijuojamas vieno užsienio operatoriaus viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, perduodamas per viešojo ryšių tinklo, teikiamo fiksuotoje vietoje stotį (stotis), kurioje yra arba gali būti įvykdytas viešųjų ryšių tinklų, teikiamų fiksuotoje vietoje sujungimas, ir užbaigiamas kito užsienio operatoriaus viešajame ryšių tinkle, teikiamame fiksuotoje vietoje, esančiame ne Lietuvos Respublikos teritorijoje, teikiamų viešuoju ryšių tinklu, teikiamu fiksuotoje vietoje, rinkoje – nuo 87,14 proc. 2007 m. iki 56,35 proc. 2013 m. I pusm. Atsižvelgiant į tai, naujas veiklą pradedantis operatorius, norėdamas užsitikrinti galimybę siūsti ir gauti skambučius iš viso pasaulio, gali pirkti tranzito paslaugas iš keleto ūkio subjektų arba sudaryti tiesioginius viešųjų ryšių tinklų sujungimus su skambučių užbaigimo paslaugas teikiančiais operatoriais. Tarnyba pažymi, kad naujas viešųjų telefono ryšio paslaugų teikėjas perkant I ir II tipų Tranzito paslaugas gali rinktis iš 5 tranzito paslaugų teikėjų, o III tipo (tarptautinio) tranzito paslaugas – iš 10 tranzito paslaugų teikėjų.
6.	CSC TELECOM	Dėl Nevertel, UAB veiklos ir susijusių ūkio subjektų.	CSC TELECOM siūlo išnagrinėti Nevertel, UAB veiklą Tranzito paslaugų rinkoje ir įvertinti su bendrove susijusius juridinius asmenis.	Neatsižvelgta	Atliekant Tranzito paslaugų rinko tyrimą, Nevertel, UAB pateikė informaciją, kad neturi susijusių juridinių asmenų. Atsižvelgiant į turimą informaciją, Tarnybos nuomone, Nevertel, UAB ir TEO nėra susiję juridiniai asmenys.
7.	CSC TELECOM	Dėl didelių tranzito paslaugų kainų	Bendrovė siūlo atkreipti dėmesį, kad Tranzito paslaugų rinkoje kainos išliko aukštos, palyginti su skambučių užbaigimo paslaugų kainomis. Atsižvelgiant į tai, Tranzito paslaugų rinkoje nėra efektyvios konkurencijos.	Neatsižvelgta	Tarnyba, nagrinėdama Tranzito paslaugų rinką, atliko trijų kriterijų testą, siekiant įvertinti efektyvios konkurencijos vystymosi galimybes rinkoje, kur vienas iš kriterijų yra kainų pokyčiai. Įvertinusi kainų pokyčius I, II ir III tipų Tranzito paslaugų rinkose, Tarnyba nustatė ir nurodė viešajai konsultacijai pateiktuose dokumentuose, kad tranzito paslaugų teikėjų siūlomų paslaugų kainos nuo 2007 m. iki 2013 m. I pusm. mažėjo. Tarnyba pažymi, kad viešajai konsultacijai pateiktuose dokumentuose pastebimos ne tik TEO tranzito paslaugų kainų mažėjimo tendencijos, bet ir kitų tranzito paslaugų teikėjų mažėjančios siūlomų tranzito paslaugų kainos. Tarnybos nuomone, kelių žaidėjų rinkoje egzistavimas ir kainos,

Eil. Nr.	Pastabos teikėjas	Pastabų grupė	Pastaba	Atsižvelgta / neatsižvelgta	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
					apie kurią, galėtų koncentruotis tranzito paslaugų kainos, panaikinimas sudarys sąlygas mažėti tranzito paslaugų kainoms.
8.	CSC TELECOM	Dėl informavimo apie tranzito paslaugų kainų pokyčių.	Operatorius CSC TELECOM nurodė, kad Tranzito paslaugų rinkoje dažnai taikoma praktika, kai apie tranzito arba pilno skambučio terminavimo paslaugų kainų (visi galimi tranzito atvejai ir skambučių užbaigimas) pokyčius informuojama prieš kelias dienas, CSC TELECOM atkreipia dėmesį, kad mažmeninių paslaugų teikėjams, tokie staigūs paslaugų kainų pokyčiai yra nepriimtini ir iš jų atimamos galimybės tinkamai įspėti turimus abonentus apie besikeičiančią mažmeninę kainą (tuo atveju, jei ji didėja).	Neatsižvelgta	Tarnybos nuomone, atsižvelgiant į viešajai konsultacijai pateiktuose dokumentuose esančią informaciją, atlikus Tranzito paslaugų rinkos tyrimą, nustatyta, kad Tranzito paslaugų rinkoje egzistuoja efektyvi konkurencija: tranzito paslaugas teikia 12 ūkio subjektų, pastebimos I, II ir III tipų tranzito paslaugų kainų mažėjimo tendencijos, tranzito paslaugų teikėjai partnerių turi ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje. Esant efektyviai konkurencijai Tranzito paslaugų rinkoje, nėra pagrindo visiems tranzito paslaugų teikėjams nustatyti įpareigojimą apie paslaugų kainų pokyčius informuoti tam tikrais periodais ir sąlygomis.
9.	CSC TELECOM	Dėl TEO reguliavimo teikiant visų tipų tranzito paslaugas.	CSC TELECOM siūlo pripažinti TEO ūkio subjektu, turinčiu didelę įtaką atitinkamoje Tranzito paslaugų rinkoje (visuose jos segmentuose).	Neatsižvelgta	Tarnybos nuomone, atsižvelgiant į viešajai konsultacijai pateiktuose dokumentuose esančią informaciją, TEO nėra ūkio subjektas, turintis didelę įtaką Tranzito paslaugų rinkoje ir nėra poreikio taikyti <i>ex ante</i> reguliavimą. Tarnyba nori pastebėti, kad šiuo metu operatoriai turi teisę laisvai derėtis dėl paslaugų kainų ir viešųjų ryšių tinklų sujungimo. Tačiau atsiradus konkurenciją ribojantiems veiksniams, Tarnybos turimos priemonės (ginčo sprendimo procedūra, laikinosios priemonės) būtų pakankamos spręsti Tranzito paslaugų rinkoje kylančias problemas.
10.	NTT	Dėl TEO teikiamų III tipo (tarptautinio) tranzito paslaugų reguliavimo.	NTT nurodė, kad ūkio subjektui TEO panaikinus Tranzito paslaugų rinkoje galiojančius įpareigojimus gali kilti problemų užtikrinant III tipo tranzito paslaugų teikimą. Netaikant įpareigojimų, TEO gali visiškai arba dalinai nutraukti III tipo tranzito paslaugų skambučio užbaigimui alternatyvių Lietuvos fiksuotojo telefono ryšio operatorių tinkluose teikimą.	Neatsižvelgta	Tarnyba pažymi, kad 2006 m. atlikus Tranzito paslaugų rinkos tyrimą nebuvo apibrėžta III tipo (tarptautinio) Tranzito paslaugų rinka, kurioje būtų nustatyti didelę įtaką turintys ūkio subjektai ir jiems taikyti įpareigojimai. 2006 m. Tranzito paslaugų rinkos tyrime buvo nustatyta, kad tranzito paslaugos teikiamos užsienio operatoriams nėra perkamos Lietuvos operatorių, todėl šios paslaugos nebuvo 2006 m. Tranzito paslaugų rinkos tyrimo objektas. Tarnyba pabrėžia, kad atlikus 2006 m. Tranzito paslaugų rinkos tyrimą, TEO buvo pripažintas didelę įtaką turinčiu ūkio subjektu šiose rinkose: nacionalinė tranzito paslaugų rinka ir tarptautinė tranzito paslaugų rinka atitinkamai atitinkančios viešajai konsultacijai paskelbtuose

Eil. Nr.	Pastabos teikėjas	Pastabų grupė	Pastaba	Atsižvelgta / neatsižvelgta	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) pastabos
					dokumentuose apibrėžtas I ir II tipų Tranzito paslaugų rinkas. Viešajai konsultacijai paskelbtuose dokumentuose Tarnyba apibrėžė naują III tipo (tarptautinio) Tranzito paslaugų rinką. Atlikus Tranzito paslaugų rinkos tyrimą, Tarnyba nustatė, kad III tipo (tarptautinio) Tranzito paslaugų rinkoje vystosi efektyvi konkurencija, kurioje tranzito paslaugas teikė 10 operatorių. Tarnyba pažymi, kad III tipo (tarptautinio) Tranzito paslaugų rinkoje 2013 m. I pusm. UAB „MEDIAFON“ atiteko 28,61 proc. rinkos, TEO – 20,75 proc., NTT – 20,61 proc. Atsižvelgiant į tai, Tarnybos nuomone, TEO nėra didelę įtaką III tipo (tarptautinio) Tranzito paslaugų rinkoje turintis ūkio subjektas ir nėra poreikio taikyti <i>ex ante</i> reguliavimą. Tačiau atsiradus konkurenciją ribojantiems veiksniams, Tarnybos turimos priemonės (ginčo sprendimo procedūra, laikinosios priemonės) būtų pakankamos spręsti III tipo (tarptautinio) Tranzito paslaugų rinkoje kylančias problemas.
11.	NNT	Dėl Tranzito paslaugų rinkos tyrimo naudotų duomenų teisingumo.	Operatorius NTT nurodė, kad Tarnyba atlikdama Tranzito paslaugų rinkos tyrimą vertina seną informaciją (2007 m. – 2013 m. I pusm. duomenis). NTT siūlo atkreipti dėmesį į nuo 2013 m. balandžio 1 d. nustatytas vienodas piko ir ne piko laiku skambučių užbaigimo kainas į fiksuotojo ir judriojo telefono ryšio tinklus ir įvertinti, kokią įtaką minėtas kainų pasikeitimas turėjo Tranzito paslaugų rinkai. NTT nurodė, kad Tarnyba neturėtų vertinti iki Skambučių užbaigimo rinkose įvykusių esminių reguliavimo pakeitimų surinktų duomenų ir jų pagrindu daryti išvadas apie padėtį Tranzito paslaugų rinkoje.	Neatsižvelgta	Tarnyba, atlikdama Tranzito paslaugų rinką, apibrėžė tiriamąjį laikotarpį 2005 m. sausio 1 d. – 2013 m. birželio 30 d. Atsižvelgiant į surinktus duomenis, vykdant Tranzito paslaugų rinkos tyrimą buvo vertinami tiriamojo laikotarpio duomenys. Vadovaujantis 2013 m. II pusm. ir 2014 m. I ketv. laikotarpio Tarnybos turimais duomenimis, Tarnyba nustatė, kad Tranzito paslaugų rinkoje nebuvo reikšmingo alternatyviųjų tranzito paslaugų teikėjų tranzitu persiunčiamų skambučių srauto ir pajamų mažėjimo.